

Straatintimidatie

Omschrijving

- Ongewenst gedrag (verbaal, non-verbaal en fysiek),
- gericht tegen individuen en/of groepen,
- in de openbare ruimte,
- door een veroorzaker die op een ongewenste manier de openbare ruimte opeist of ideeën en normen uit of oplegt aan een ander,
- waardoor de persoon die ermee te maken krijgt zich angstig/onveilig voelt en beperkt wordt in vrijheid/doen en laten.

Toelichting en onderbouwing

Locatie

Het gaat om de openbare ruimte als locatie: de straat. Er zijn echter publieke locaties waar openbare en private ruimte in elkaar overlopen, zoals een winkelcentrum, het uitgaansleven of het OV. Ook hier kan straatintimidatie voorkomen.

Intimidatie is tot dusver vooral een prioriteit geweest in het semipublieke en privédoelgebied: op school, op het werk en in de relationele of familiesfeer. Met de agendering van *straatintimidatie* wordt intimidatie voor het eerst expliciet in de publieke ruimte geplaatst met zijn eigen eigenschappen, juridische kaders, dynamiek en daarmee ook (on)mogelijkheden voor de aanpak.

De veroorzaker

Een kenmerk van degene die intimideert is dat hij/zij zich op een ongewenste manier uit, de openbare ruimte opeist en/of zijn of haar wil/ideeën/norm oplegt aan de ander. Hij of zij oefent (op een dwingende manier) invloed uit op het doen en laten van een ander. Bijvoorbeeld op basis van seksuele en genderdiversiteit, sekse, afkomst, religie en andere vormen van diversiteit.

Het woord 'dader' wordt niet gebruikt. Omdat straatintimidatie voor een groot deel bestaat uit gedrag dat niet strafbaar is, volstaat de term dader niet. Daarom wordt gekozen voor de formulering: de veroorzaker.

De persoon die te maken krijgt met

Kenmerkend voor straatintimidatie is dat de persoon die ermee te maken krijgt, zich beperkt of belemmerd voelt in zijn/haar vrijheid. Eventueel past de persoon zich aan, bijvoorbeeld in gedrag of kleding, omdat hij/zij angst ervaart door het gedrag van de veroorzaker. Hij/zij doet mogelijk anders dan hij/zij normaal gesproken zou doen.

Iedereen kan in principe te maken krijgen met straatintimidatie. In beginsel worden er geen doelgroepen expliciet in- of uitgesloten. Wel is de verwachting dat bepaalde groepen meer te maken hebben met straatintimidatie, zoals meisjes, vrouwen, LHBTI+-gemeenschap, jongeren, personen met een migratieachtergrond en mensen die religieuze uitingen dragen. Onderzoek moet dit uitwijzen.

Om vergelijkbare redenen geen gebruik te maken van de term 'dader', wordt ervoor gekozen om ook 'slachtoffer' in deze context niet te gebruiken.

Gedrag

Straatintimidatie is gedrag van een veroorzaker gericht op de persoon, die zich daardoor bedreigd of onprettig voelt. Het kan gaan om bewust of onbewust gedrag van de veroorzaker. Het kan gaan om verbale uitingen (zoals beledigende opmerkingen), non-verbale uitingen (zoals een bepaalde houding, geluiden of gebaren), of fysieke intimidatie (zoals iemand de weg

versperren of bespugen). Het intimiderende gedrag kan seksueel van aard zijn, maar is dat niet uitsluitend.

Het gaat om gedrag met een agressief karakter waarbij niet direct sprake is van strafbaar gedrag. Wat de ene persoon als intimiderend ervaart, is dat voor de ander niet. Dit is mede afhankelijk van plaats, context en persoon. Bepaalde gedragingen zullen door het gros van de Utrechtse bevolking als intimiderend worden ervaren. Dit zijn de meer objectieve vormen van intimidatie, zoals: achterna gelopen worden, ongewenst aangeraakt, bespuugd worden. Daarnaast zijn er gedragingen waarbij het veel meer afhankelijk is van de persoon of het als intimidatie wordt ervaren, zoals na-sissen, naropen of nafluiten. Dit zijn de meer subjectieve vormen van intimidatie. Een en ander wordt getoetst in onderzoek.

Een gevolg kan zijn dat personen die met straatintimidatie te maken hebben, of die via anderen of de media horen over specifieke locaties en situaties waar dit gedrag vaker voorkomt, deze locaties en situaties gaan mijden, of zich daar anders gedragen, om straatintimidatie voor te zijn.

De beleving van de persoon die ermee te maken krijgt, is tekenend/typerend voor het issue straatintimidatie. Maar deze beleving is niet beslissend. Het gaat om een fragiel evenwicht tussen op een sociaal geaccepteerde manier kunnen uiten van normen, ideeën en gevoelens, en de vrijheid van mensen om te doen, te zeggen en te zijn wat ze willen. "Jouw vrijheid houdt op, waar die van een ander begint".